

Det haver saa nyligen regnet

Tekst: Johan Ottosen 1890 - Dansk folkemelodi

Det haver så nyligen regnet,
det har stormet og pisket i vor lund.
Frø af ugræs er føget over hegnet,
åg på nakke og lås for vor mund.
Årets løb har sin lov,
der blev lyst i vor skov,
ak, hvor kort, indtil alt er stormens rov.

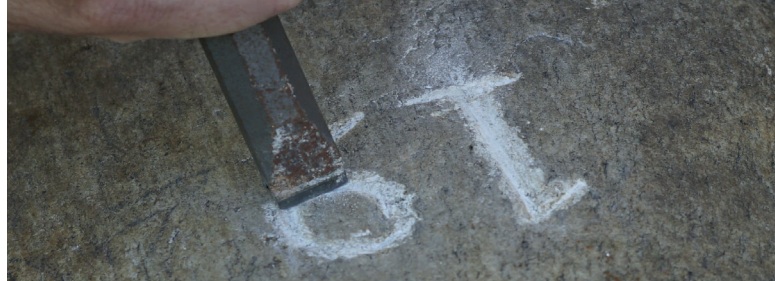
Det har regnet - men regnen gav grøde,
det har stormet - men stormen gjorde stærk.
Som de tro'de, at skoven alt var øde,
så de våkraftens spirende værk.
For de gamle, som faldt,
er der ny overalt,
de vil møde, hver gang der bliver kaldt.

Og de tro'de, at hjertebånd kan briste,
og de tro'de, at glemmes kan vor ret!
De skal vide, de aldrig ser de sidste,
de skal vide, at ingen bliver træt.
Thi som årene randt,
sås det: båndene bandt,
kræfter fødtes for kræfterne, som svandt.

De kan spærre med farver og med pæle,
de kan lokke med løfter og med løn, -
fælles sprog giver vore tanker mæle,
fælles vilje gør kampdagen skøn.
Nye stridsmænd skal der,
nye stridsmænd skal her
slutte kreds om den fane, vi har kær.

Ja - det haver så nyligen regnet,
og de træer de drypper endnu,
mangen eg er for uvejret segnet,
men endda er vi frejdige i hu;
viger ej ud af spor,
for vi kender det ord:
Det har slet ingen hast for den, som tror.

Historielæreren Johan Ottosens sang 'Det haver saa nyligen regnet' blev første gang sunget i 1890 ved en fest i **Studentersamfundets Sønderjyske Samfund** i København. Sangen blev hurtigt herefter de dansksindede sønderjyders kampsang, hvorfor tyskerne anså den for 'det farligste agitationsmiddel danskerne ejer' og derfor forbød den. I flere udgaver af 'Den blaa Sangbog' advarede den danske udgiver mod at synge "Sange, som man endnu gør bedst i ikke at synge ved offentlige møder" – jf. sangens udtryk i fjerde linje: 'lås for vor mund'. Under den tyske besættelse af Danmark 1940-1945 blev sangen populær i hele landet som en slags protestsang; ikke mindst på grund af dens almene formaning til kamp og udholdenhed.

En del af Danmarks største monument

I første halvdel af 1800-tallet var der opstået strid om, hvorvidt Slesvig var tysk eller dansk. Sprogligt set var området blandet mellem tysk, dansk og frisisk. Statsretligt set påpegede man fra dansk side, at hertugdømmet Slesvig var et gammelt dansk len, mens man fra tysk side var imod alle forsøg på at knytte Slesvig tættere til kongeriget. En deling af Slesvig havde allerede dengang været foreslået, men blev afvist af både den danske og tyske bevægelse i Slesvig.

Efter det sviende nederlag i 1864 måtte det danske monarki afstå hertugdømmerne Slesvig, Holsten og Lauenburg til Preussen og Østrig.

Men i oktober 1918 var Tysklands militære nederlag i Første Verdenskrig en realitet. Samme år havde USA's præsident Woodrow Wilson fremlagt en 14-punkts fredsplan for Europa, hvor blandt andet princippet om folkenes selvbestemmelsesret, dvs. at nationale mindretal skulle have ret til at afgøre hvilken stat, de ville tilhøre, blev beskrevet. Samtidig bestemte Versailles-freden i 1919, at der skulle afholdes en folkeafstemning i Slesvig i to omgange; en i Nordslesvig og en i Mellemslesvig.

Afstemningen i Nordslesvig blev afholdt den 10. februar 1920. Her blev afgivet 101.652 stemmer (en valgdeltagelse på 91,5%). 74,2 procent stemte for Danmark og 24,9% procent for Tyskland. I Mellemslesvig, hvor Flensborg lå, foregik afstemningen den 14. marts 1920. Her stemte 12.800 eller 20% for Danmark og 51.724 stemmer for Tyskland. Resultatet blev, at Sønderjylland igen blev dansk.

Samme sommer og i årene efter blev der over hele landet rejst op imod 600 såkaldte genforeningssten, lokale mindesmærker for genforeningen. De mange sten er tilsammen udtryk for en unik folkeligt baseret dansk tradition, hvor mange også små og ydmyge sten spiller en stor rolle. De er ifølge nu afdøde museumsinspektør og ph.d. Inge Adriansen samlet set 'vores mest særegne monument' og 'Danmarks mest originale bidrag til europæisk monumentkultur'.

15. juni 2020, på 100 årsdagen for genforeningen, afsløres en ny genforeningssten i Præstegårdsskoven i Horne, små fem kilometer længere mod nord, end den hidtil nordligste på Larsens Plads i Bjergby.

Det er historiker og foredragsholder, tidligere lærer på Horne Efterskole, Hans Wendelboe Bøcher, der har taget initiativ til at rejse genforeningsstenen i den smukke fredsskov bag Horne Præstegård.

-
- **Se billeder, video og læs om genforeningsstenen i Horne:** www.wikihorne.dk/genforeningsstenen
 - **Læs mere om de 600 andre genforeningssten på Grænseforenings side:** www.genforeningssten.dk

Hvor mågerne skriger

Tekst & Musik: Jørgen Sørensen 1986

Hvor mågerne skriger mod skumhvide bølger,
hvor markerne mødes med himmel og hav,
hvor fyrbakken skråner mod lerede skrænter,
og strandbredden lokker med sten og med rav,

hvor klitten bli'r gul af den blomstrende snerre,
hvor tårnfalken står i den lysende luft,
hvor brombær får farve i solvarme kløfter,
og havbrisen blandes med hyldenes duft,

hvor fiskernes jolle i færgernes følge
fra daggry kan skimtes på Skagerraks vand,
hvor kirke og gårde med kalkede længer
står hvide i sollyset ind over land,

hvor sproget får liv af det lavmælte lune,
når sindet er sorgløst, og tanken bli'r kåd
hvor styrke og mandsmod forties i tale
men stundom blev røbet ved djærveste dåd,

kun dér vil jeg være, når foråret kommer,
når trækfuglen flyver med kursen mod nord.
Kun dér kan jeg finde den fuldendte tværing
med guld i sit hjerte og bjesk på sit bord.

Med den sigende titel 'Hjemme' (men nok bedre kendt som 'Hvor mågerne skriger') er Jørgen Sørensen (1929-1995) sang fra 1985 tæt på at være landsdelens nationalsang. Jørgen Sørensen er født og opvokset i Brønderslev, og fungerede i en menneskealder som seminarielektor ved Nørre Nissum Seminarium. Foruden sin uddannelse fra Blaagaard Seminarium, var han uddannet klassisk pianist fra Det Kongelige Danske Musikkonservatorium. Jørgen Sørensen er desuden kendt for et utal af lærebøger, børnebøger og historiske skildringer om blandt andet Brønderslev Friluftsbad og Anden Verdenskrig.

TAK til

Horne/Asdal menighedsråd for velvilligt at stille placeringen i skoven til rådighed.

Horne Beboerforening for sparring og ideudvikling.

Niels Schou, Grænseforeningen, for historisk baggrundsmateriale.

Kurt Bærentsen for at holde talen.

Kaj Bertelsen for skøn musik og

Jacob Christensen for støbning af sokkel og placering.

TAK til **SPAR Hirtshals**, Margrethevej i Hirtshals for drikkevarer i forbindelse med afsløringen.

grænseforeningen

Horne
Beboerforening

RENE

Kirkene i
Horne & Asdal

Afsløring af
Genforeningsstenen
Præstegaardsskoven i Horne
15. juni 2020

